
Predhodna ocena finančnih instrumentov COVID-19

Kazalo vsebine

1. Predhodna analiza nedelovanja trga, neoptimalnih naložbenih razmer in naložbenih potreb področij politik in tematskih ciljev oz. prednostnih naložb zaradi izbruha pandemije COVID-19.....	4
1.1. Predhodna analiza tržnih vrzeli na ravni EU	4
1.2. Ocena gospodarskega okolja v RS po izbruhu epidemije COVID-19 na ravni Republike Slovenije.....	5
29.3.2020 je bila z odlokom Vlade RS sprejeta splošna prepoved zbiranja na javnih mestih ter prepoved gibanja izven občin.....	5
1.3. Ocena tržne vrzeli na področju financiranja raziskav, razvoja in inovacij	8
1.4. Ocena tržne vrzeli na področju financiranja MSP.....	11
1.5 Dostop do financiranja MSP v Republiki Sloveniji	15
2. Cilji in ocena dodane vrednosti finančnih instrumentov, ki se jim nameni podpora iz skladov ESI za odziv proti COVID-19, skladnosti z drugimi oblikami javnih intervencij na istem trgu, morebitne posledice za državno pomoč, sorazmernosti predvidene intervencije in ukrepov za čim manjše izkrivljanje trga	17
3. Naložbena strategija	18
3.1. Podsklad za financiranje RRI	19
3.2 Podsklad za financiranje MSP	20
4. Specifikacija pričakovanih rezultatov in načina doseganja ciljev	21
5. Posodobitev predhodne analize	22

Kazalo slik

Slika 1: Shematski prikaz toka upravljanja COVID-19 FI.....	19
---	----

Kazalo tabel

Tabela 1: Vrzel financiranja za financiranje RRI v letu 2015 (mio EUR)	8
Tabela 2: Potencialna finančna vrzel na področju mikrofinanciranja za mikro podjetja v letu 2015, vključno s finančno vključenostjo in obstoječimi socialnimi podjetji (v mio EUR)	11
Tabela 3: Dejanska finančna vrzel na področju posojil za mikro podjetja v letu 2015 (v mio EUR)	12
Tabela 4: Dejanska finančna vrzel na področju posojil za MSP v letu 2015 (mio EUR).....	12
Tabela 5: Pregled podatkov o prejetih vlogah – prvo odpiranje – Mikrokrediti 17.01.2019.....	13
Tabela 6: Pregled podatkov o prejetih vlogah – odpiranje – Mikrokrediti 15.4.2019	13
Tabela 7: Razlogi podjetij, da niso zaprosili za zunanje financiranje	16
Tabela 8: Opredelitev finančnega instrumenta »EKP posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19«	19
Tabela 9: Opredelitev finančnega instrumenta »EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19«	20

Pojmi in kratice

- **CPR** – Uredba (EU) 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. 12. 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006
- **ESIF** – Evropski strukturni in investicijski skladi
- **FI** – Finančni instrument
- **KE** – Ključni elementi finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014 – 2020
- **Končni prejemniki** – podjetja iz ciljne skupine, ki so končni prejemniki koristi FI
- **Naložbena strategija** – Naložbena strategija Slovenskega več-tematskega sklada skladov COVID-19
- **OP EKP** – Operativni program za izvajanje kohezijske politike v obdobju 2014-2020
- **OU** – Organ upravljanja
- **PN** – Prednostna naložba
- **PO** – Posredniški organ
- **RRI** – Raziskave, razvoj in inovacije
- **Predhodna ocena FI v Sloveniji** - PWC *ex ante* ocena tržne vrzeli, november 2015
- **SID banka** – SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana
- **Sklad skladov FI 2014-2020** – Slovenski več-tematski Sklad skladov, ki ga SID banka upravlja na podlagi Sporazuma o financiranju, sklenjenega dne 24. novembra 2017
- **SSPS** – Slovenska strategija pametne specializacije
- **TC – Tematski cilj**
- **Uredba CRII** - Uredba (EU) 2020/460 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. marca 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 508/2014 glede posebnih ukrepov za mobilizacijo naložb v zdravstvenih sistemih držav članic in v drugih sektorjih njihovih gospodarstev v odziv na izbruh COVID-19 (Naložbena pobuda v odziv na koronavirus); *UL L 99, 31.3.2020, str. 5–8*
- **Uredba CRII+** - Uredba (EU) 2020/558 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. aprila 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013 in (EU) št. 1303/2013 glede posebnih ukrepov za zagotovitev izredne prožnosti pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov v odziv na izbruh COVID-19, *UL L 130, 24.4.2020, str. 1–6*
- **Uredba de minimis** - Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis; *UL L 352, 24.12.2013, str. 1–8*
- **Začasni okvir** – Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19, C2020/C 91 I/01 C/2020/1863, *UL C 91I, 20.3.2020, str. 1–9*, z dopolnitvami
- **ZIUPOK** - Zakon o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev (Uradni list RS, št. 36/20 z dne 28. 3. 2020)
- **ZIUZEOP** - Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljanke in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20 in 61/20)
- **ZDLGPE** - Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20)

1. Predhodna analiza nedelovanja trga, neoptimalnih naložbenih razmer in naložbenih potreb področij politik in tematskih ciljev oz. prednostnih naložb zaradi izbruha pandemije COVID-19

1.1. Predhodna analiza tržnih vrzeli na ravni EU

Evropska komisija je identificirala nedelovanje trga, neoptimalne naložbene razmere in naložbene potrebe področji politike in tematskih ciljev oziroma prednostnih naložb na ravni EU, ki so posledica pandemije COVID-19, v dokumentu »Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European central bank, the European Investment bank and the EUROGroup - Coordinated economic response to the COVID-19 Outbreak COM(2020) 112 final«, z dne 13.3.2020.

Pandemija COVID-19 je velik šok za globalno in evropsko gospodarstvo. Ta šok je vplival na gospodarstvo preko različnih poti:

- šok, ki je bil posledica začetnega krčenja kitajskega gospodarstva zaradi COVID-19 v prvem kvartalu 2020;
- šok v evropskem in globalnem gospodarstvu kot posledica motenj dobavnih verig;
- šok v evropskem in globalnem gospodarstvu zaradi nižjega povpraševanja potrošnje in negativnega učinka negotovosti na investicijske načrte in
- učinki likvidnostnih omejitev podjetij.

Šok bo začasen, stopnja negativnega vpliva COVID-19 v bodoče pa bo odvisna od pomanjkanja dobav kritičnih materialov, učinkovitosti ukrepov zajezev COVID-19, učinkov na povpraševanje (npr. omejitve mobilnosti, potovanj, izpadov proizvodnje v EU zaradi izgubljenih delovnih dni v podjetjih in javni administraciji).

S širitvijo COVID-19, ki je prizadel velik del populacije globalno in v državah članicah, so negativni učinki na gospodarstvo ogromni in se raztezajo na celotno gospodarstvo, še zlasti pri ukrepih prepovedi poslovanja za preprečitev širjenja pandemije. Ukrepi za omejitev širjenja COVID-19 prizadenejo tako ponudbo kot povpraševanje. Najbolj prizadeti sektorji so zdravstvo, turizem, transport.

Banke in drugi finančni posredniki imajo ključno vlogo pri obravnavanju učinkov izbruha COVID-19, tako da ohranjajo tok posojil v gospodarstvo. Če se bo tok posojil preveč zmanjšal, bo gospodarska dejavnost močno upadla, saj bodo podjetja s težavo plačevala svoje dobavitelje in zaposlene. Glede na navedeno je primerno, da lahko države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo kreditne institucije in druge finančne posrednike spodbudile k temu, da še naprej opravljajo svojo vlogo in še naprej podpirajo gospodarske aktivnosti v EU.

Evropska komisija je 6. maja [objavila pomladansko gospodarsko napoved za leto 2020](#)¹. V njej obravnava učinke pandemije COVID-19 na svetovno gospodarstvo in gospodarstvo Evropske unije ter predstavlja pričakovane rezultate in projekcije za prvi del leta. Pomladanska gospodarska napoved za leto 2020 napoveduje, da se bo gospodarstvo EU v letu 2020 skrčilo za 7,5 %, v letu 2021 pa povečalo za približno 6 %. Projekcije rasti za gospodarstvo Evropske unije in evroobmočja so bile v primerjavi z [jesensko gospodarsko napovedjo iz leta 2019](#) popravljene navzdol za 9 %.

Evropska komisija je v svojem sporočilu o usklajenem gospodarskem odzivu na izbruh virusa COVID-19, COM(2020) 112 final² države članice pozvala, da v celoti izkoristijo obstoječe finančne instrumente v okviru strukturnih skladov in da maksimalno uporabijo strukturne sklade z novimi finančnimi instrumenti, za reševanje potreb po financiranju.

Nujni ukrepi, ki se sprejemajo za obvladovanje in zmanjševanje negativnih posledic epidemije COVID-19 na prebivalstvo in gospodarstvo, morajo biti čim bolj učinkoviti, njihova izvedba pa mora biti hitra.

V odziv na posledice javnozdravstvene krize, bi moral ESRR po potrebi kot začasni ukrep podpreti financiranje obratnih sredstev v malih in srednjih podjetjih (MSP). V odziv na posledice javnozdravstvene krize bi morale prednostne naložbe v okviru ESRR za krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij zajemati naložbe v proizvode in storitve, potrebne za krepitev zmogljivosti zdravstvenih storitev za odzivanje na krizo.

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic_sl#pomladanska-gospodarska-napoved-komisije-za-leto-2020

² Vir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:52020DC0112>

1.2. Ocena gospodarskega okolja v RS po izbruhu epidemije COVID-19 na ravni Republike Slovenije

Vlada RS je z odredbo dne 12. marca 2020 razglasila epidemijo COVID-19 na območju Republike Slovenije.

Dne 12. marca 2020 je Vlada RS sprejela Odredbo o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: epidemija)³. Izbruh epidemije COVID-19 se šteje za višjo silo po CPR. Vlada RS je sprejela vrsto ukrepov za zajezitev širjenja epidemije COVID-19.

15. marca 2020 je Vlada RS sprejela Odlok o začasni splošni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev neposredno potrošnikom na območju Republike Slovenije, kot na primer nastanitvene storitve, gostinske storitve, wellness storitve, športno rekreacijske storitve, kinematografske storitve, kulturne storitve, frizerske storitve, kozmetične storitve, pedikerske storitve, storitve iger na srečo. Splošna prepoved ni veljala za prodajalne z živili vključno s prodajo kmetijskih pridelkov na kmetiji, lekarne, prodajalne z medicinskimi pripomočki in ortopedskimi pripomočki, program vrt in kmetijstvo v prodajalnah, kmetijske prodajalne, bencinske servise, banke, pošto, dostavne službe, trafike in kioske za prodajo časopisov in revij ter dr.

Z odlokom se je na ozemlju Republike Slovenije prepovedalo tudi izvajanje javnega linijskega prevoza potnikov, posebnega linijskega prevoza potnikov, stalnega izvenlinijskega prevoza potnikov, občasnega prevoza potnikov ter javnega železniškega prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem prometu, razen avtotaksi prevozov.

17.3.2020 je bila z odlokom Vlade RS sprejeta začasna prepoved ponujanja in prodajanja blaga in storitev neposredno potrošnikom šolam vožnje in pooblaščenim organizacijam s področja voznikov in vozil v Republiki Sloveniji, pravnim osebam ali samostojnim podjetnikom posameznikom se je prepovedalo opravljati naloge tehnične službe.

29.3.2020 je bila z odlokom Vlade RS sprejeta splošna prepoved zbiranja na javnih mestih ter prepoved gibanja izven občin.

Z Odlokom o prepovedi opravljanja zračnih prevozov v Republiki Sloveniji se je od 31.3.2020 prepovedalo opravljanje mednarodnega rednega in posebnega (čarterskega) prevoza potnikov ter letenje zrakoplovov splošnega letalstva s pristanki na območja javnih letališč državnega in lokalnega pomena.

Vsi ukrepi za zajezitev epidemije COVID-19 predstavljajo omejitve javnega življenja in javnega zbiranja ljudi na območju Republike Slovenije, s čimer nastajajo posledice na področju gospodarstva, kmetijstva, gozdarstva, izpolnjevanja davčnih obveznosti, šibkejših družbenih skupin oziroma na vseh ravneh družbe.

Izbruh COVID-19 je države članice prizadel na edinstven način. Trenutna javnozdravstvena kriza ovira rast v državah članicah, kar še poslabšuje resne težave s pomanjkanjem likvidnosti zaradi nenadnega in znatnega povečanja javnih naložb, ki so potrebne v njihovih zdravstvenih sistemih in drugih sektorjih njihovih gospodarstev. To je povzročilo izjemne razmere, ki jih je treba reševati s posebnimi ukrepi.

Zajezitveni ukrepi, negotovost oziroma strah negativno vplivajo na ponudbeno stran gospodarstva in imajo tudi precejšnje negativne posledice za povpraševanje, pri čemer je njihov učinek v nekaterih sektorjih še posebno velik (turizem, promet, rekreacijske in kulturne storitve, določene predelovalne dejavnosti).

Izjemnost razmer, v katerih se je znašla Republika Slovenija ob izbruhu epidemije COVID-19 in ki zahtevajo takojšen odziv države, izhaja iz zgodovinskih virov, ki pričajo o tem, da predvidene posledice te epidemije niso primerljive z nobenim dogodkom v zgodovini po drugi svetovni vojni, gospodarske in socialne posledice pa svetovni viri primerjajo z veliko gospodarsko krizo oziroma veliko depresijo iz leta 1929, ki se je iz Združenih držav Amerike razširila na cel svet.

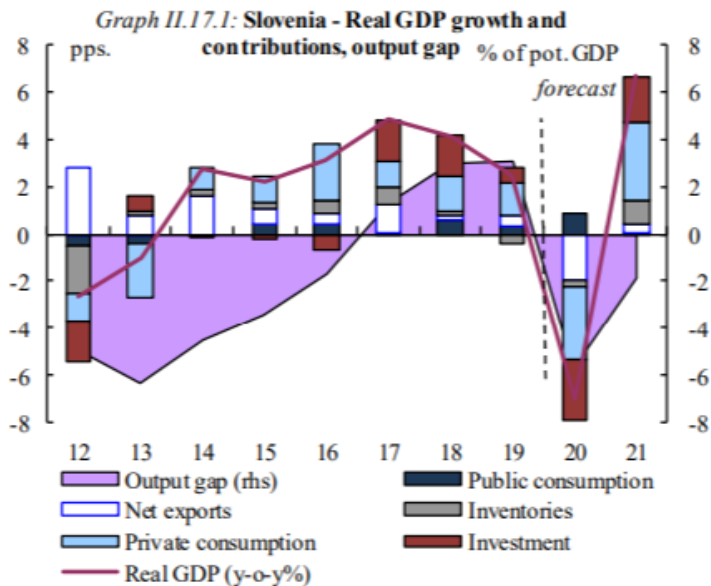
Izjemnost razmer se kaže tudi v napovedih gospodarskih gibanj, na primer Mednarodni denarni sklad Republiki Sloveniji napoveduje padec rasti bruto družbenega proizvoda za osem odstotkov v letu 2020, prav tako druge institucije, ki se ukvarjajo z napovedovanjem navedenih gibanj, napovedujejo konkretno upočasnitev gospodarske rasti oziroma padec bruto družbenega proizvoda.

Evropska komisija v [pomladanski gospodarski napovedi za leto 2020](#) ugotavlja, da je Slovenija kot majhno odprto gospodarstvo ranljivo na učinke pandemije COVID-19. V letu 2019 je Republiki Sloveniji beležila 2,5% realno rast BDP), vendar se je že v drugi polovici leta gospodarska rast upočasnjevala.

---

³ Uradni list RS, št. 19/20

Graf 1: Pomladanska napoved rasti realnega BDP za Slovenijo s strani Evropske komisije

Vir: Pomladanska napoved, EK

Evropska komisija v spomladanski napovedi za Slovenijo ocenjuje, da bodo prekinitve ali motnje v dobavnih verigah ter padanje povpraševanja v Sloveniji in v tujini, imelo močne negativne učinke, zlasti v prvi polovici leta 2020. V letu 2020 se pričakuje izredno šibek izvoz storitev (transport, turizem). Zaradi negotovosti in motenj v dobavnih verigah, bo zasebni sektor predvidoma odložil naložbene odločitve v leto 2021. Pričakuje se, da bodo najbolj prizadeti sektorji trgovina, transport, prehrana, nastanitve in nepremičninske storitve. Evropska komisija tako napoveduje v letu 2020 padec realnega BDP v Sloveniji za 7% ter navaja, da naj bi velik paket protikriznih spodbud delno zmanjšal izgube dohodkov gospodinjstev in izgube zaposlitev ter povzročil povečanje realnega BDP v letu 2021, ki pa ne bo zadosten, da bi BDP ob koncu leta 2021 dosegel raven iz leta 2019. Evropska komisija ugotavlja, da bo za omejitev gospodarske škode ter olajšanje hitrega in trdnega okrevanja, ki bo gospodarstva popeljalo na pot trajnostne in vključujoče rasti, ključno vztrajno odzivanje, kot ga še ni bilo, in sicer tako na ravni EU kot na nacionalni ravni.

V okviru vmesne napovedi gospodarskih gibanj z dne 5.5.2020 so na Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) pripravili t.i. scenarij COVID-19 za potrebe srednjeročnega proračunskega načrtovanja, predvideva, da bi BDP v letu 2020 upadel za okrog 8 %, pri čemer upošteva ukrepe ekonomskih politik za omilitev posledic epidemije in predpostavlja postopno okrevanje gospodarstva, ki bi se začelo v juniju. V primeru, da bodo strogi ukrepi za omejitev širjenja COVID-19, ki močno hromijo gospodarsko aktivnost, podaljšani ali zaostreni, bodo negativni vplivi večji in daljnosežnejši. Padec BDP v tem primeru lahko letos doseže tudi okoli 15 % (in več). Pri tem bodo najbolj na udaru mikro, mala in srednje velika podjetja, ki se bodo soočala ne le z pomanjkanjem likvidnosti ampak zaradi bistveno večje ranljivosti napram velikim podjetjem, tudi z zelo omejenim dostopom do financiranja s strani komercialnih bank.

Dodana vrednost bo v letu 2020 predvidoma najbolj upadla v prometu, storitvah hotelskih nastanitvev ter gostinskih in osebnih storitvah, padec pa bo predvidoma globok tudi v predelovalnih dejavnostih.

Ob predpostavki sedanjih zaostrenih razmer in oteženega poslovanja proizvodnega in storitvenega sektorja v trajanju najmanj dveh mesecev, UMAR napoveduje 6-8% padec bruto domačega proizvoda za leto 2020.⁴ Iz aprilskih napovedi Consensus Economics Inc.⁵, pa je razvidna napoved, da bo v območju z evrom bruto domači proizvod v letu 2020 padel za 5,7 %, v Sloveniji pa za 5,3 %.

Analiza učinkov COVID-19 na slovensko gospodarstvo s strani Banke Slovenije:⁶

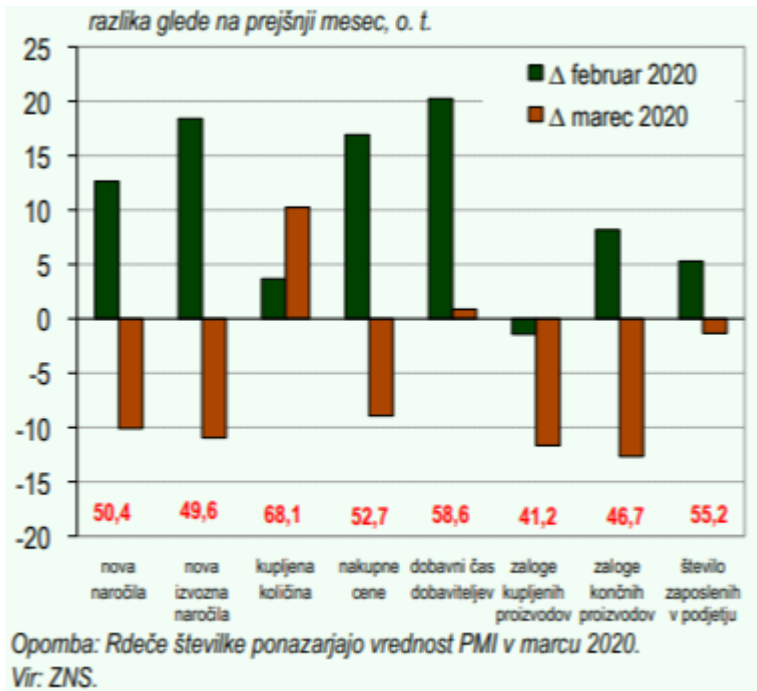
Sestavljeni kazalnik PMI za evrsko območje, ki ga je IHS Markit objavil 24. marca 2020, nakazuje možnost recesije, ki bo hujša od velike finančne krize. Kazalnik je marca 2020 dosegel rekordno nizko raven 31,4 in se spustil še nižje od predhodno zabeležene najnižje ravni 36,2 v februarju 2009. Druge podkomponente PMI za Slovenijo so prikazane na spodnji sliki. Vidimo lahko, da so se razen kazalnikov kupljena količina in dobavni roki poslabšali vsi kazalniki.

⁴www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/sporocila_za_javnost/2020/sporocila_za_javnost_razno_2020/Ocena_gospodarskih_razmer_23._marca_2020/Ocena_gosp.razmer_23.3._2.pdf

⁵ Consensus Economics Inc., April 2020

⁶ Vir: dokument „Analiza učinkov COVID-19 na slovensko gospodarstvo; Analiza strokovnih služb Banke Slovenije, marec 2020“

Graf 2: Drugi podindeksi PMI za Slovenijo

Medtem ko se bo zaradi izbruha COVID-19 v evrskem območju poslabšala zunanja menjava slovenskega gospodarstva, bodo uvedeni ukrepi za zaježitev izbruha COVID-19 v Sloveniji prizadeli tudi domače povpraševanje, s čimer se bo izčrpal glavni blažilnik in gonilo rasti slovenskega BDP v zadnjem obdobju.

Ker je slovensko gospodarstvo majhno in odprto, je v veliki meri vključeno v globalne verige vrednosti (GVV). Manjša gospodarstva so na splošno bolj vključena v GVV, zlasti ker običajno nimajo dovolj lastnih naravnih virov, in ker so zaradi majhnosti domačega trga omejena pri izkoriščanju ekonomij obsega (Gunnella, Fidora in Schmitz, 2017).⁴ Zaradi relativno večje vključenosti Slovenije v GVV in dejstva, da je Slovenija pomembno izpostavljena do držav, ki jih je izbruh COVID-19 relativno močno prizadel, pričakujemo, da bodo imele globalne razsežnosti izbruha COVID-19 močan negativen vpliv na slovenska podjetja in posledično tudi na celotno gospodarsko aktivnost.

Leta 2019 je vsak dan (brez razlikovanja med delovnimi dnevi, prazniki in vikendi) k skupnemu nominalnemu BDP prispeval v povprečju okoli 130 mio EUR. Po ocenah Banke Slovenije bi povprečni dnevni izpad v času trajanja zaustavitve gospodarske aktivnosti znašal okrog 62 mio EUR na dan, kar znaša približno 50 % dnevnega BDP v letu 2019. Največji izpad se pričakuje v dejavnostih trgovine in popravil vozil, prometa, skladiščenja in gostinstva (GHI), predelovalnih dejavnostih (C) in poslovanju z nepremičninami (L).

Glede na oceno učinkov za leto 2020, ki jih bodo povzročili ukrepi za zaježitev širjenja, naj bi izpad BDP v stalnih cenah (referenčno leto 2010) znašal med 3,7 milijarde EUR v scenariju 1 (obdobje zaustavitve cca. 6 tednov) in skoraj 8 milijard EUR v scenariju 3 (obdobje zaustavitve cca. 14 tednov). To glede na decembrske napovedi Banke Slovenije, po katerih naj bi bila rast BDP v letu 2020 2,5 %, pomeni odstopanje za 8,7, 12,7 oziroma 18,6 odstotne točke. BS ocenjuje, da bi se BDP v letu 2020 lahko skrčil med 6,2 % in 16,1 %, odvisno od scenarija.

Tudi model VAR kaže, da bo vpliv epidemije COVID-19 na rast slovenskega BDP precejšen. Glede na pogojene napovedi bo leta 2020 stopnja rasti slovenskega BDP znašala med -7,3 % v scenariju 1, ki predvideva, da bo zaustavitev trajala šest tednov, in -15,2 % v scenariju 3, ki predvideva 14-tedensko zaustavitev.

Na gospodarskem področju so potrebni takojšnji ukrepi za blaženje posledic širitve epidemije, ki bodo podprli podjetja in prebivalstvo pri premoščanju likvidnostnih težav zaradi izpada prihodkov in zagotovili ohranjanje delovnih mest v največji možni meri, kasneje pa ukrepi za zagon gospodarstva.

1.3. Ocena tržne vrzeli na področju financiranja raziskav, razvoja in inovacij

Ocena tržne vrzeli za financiranje RRI je bila ugotovljena že s Predhodno oceno FI v Sloveniji,⁷ za obdobje upravičenosti do 31.12.2023. Vrzel se naslavlja z operacijo FI 2014-2020, zaradi ekonomskih posledic epidemije COVID-19 pa se je še poglobila.

Tabela 1: Vrzel financiranja za financiranje RRI v letu 2015 (mio EUR)

	Vrzel financiranja
MSP	0 – 14
Skupaj podjetja	0 – 247

Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

Za izpolnitev potencialnega letnega povpraševanja je potrebno dodatno javno ali zasebno financiranje, ki je ocenjeno na 0–14 mio EUR za MSP in 0–247 mio EUR **letno** skupaj za vsa podjetja, ob upoštevanju, da manjša podjetja za investicije v RRI porabijo manjši delež dohodkov kot srednje velika in velika podjetja.

Finančne spodbude ugodno vplivajo na vlaganje v razvoj, vendar so ti viri omejeni in ne zadoščajo za pokrivanje dejanskih potreb. Eno izmed največjih pomanjkljivosti predstavlja zagotavljanje dostopa do povratnih sredstev za projekte z višjim tveganjem, ki se v veliki meri nanaša na mala in srednje velika podjetja in za finančne trge ni sprejemljiv.

Ključne ovire, ki jih prepoznavajo podjetja, ki se ukvarjajo z inovacijami, so dostop do zunanjih virov financiranja za razvoj produktov in internacionalizacijo, dostop do visokokvalificiranega kadra, dostop do informacij o trgih ter zakonodajni sistem, zlasti z vidika patentiranja in standardizacije. Vlaganje v raziskave in razvoj je v Sloveniji ključnega pomena za razvoj podjetij in njihovo konkurenčnost.

Inovacijska aktivnost in inovacijski indeks Slovenije

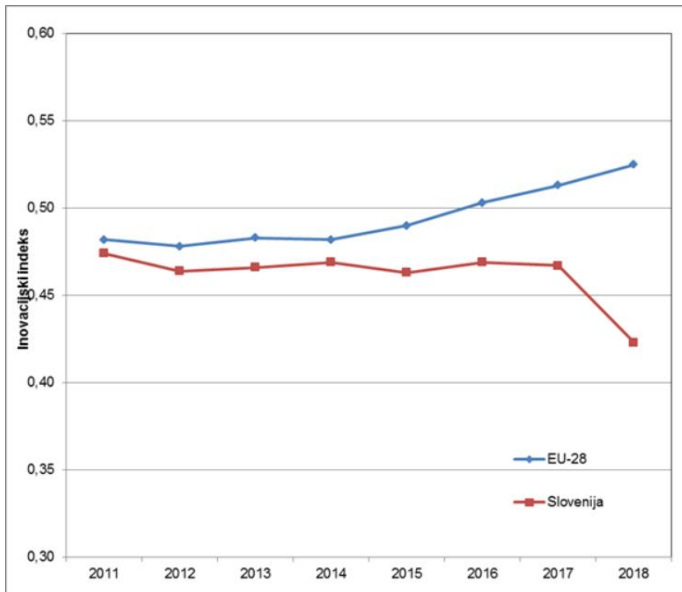
Poročilo UMAR o razvoju 2019 navaja, da sodi Slovenija v skupino držav močnih inovatorok po učinkovitosti inovacijskega sistema, ki pa se je v obdobju 2010–2017 v primerjavi s povprečjem EU poslabšala. Učinkovitost inovacijskega sistema kaže na zmogljivost držav, da s pomočjo raziskav, razvoja in inovacij povečajo produktivnost in konkurenčnost na mednarodnih trgih s tehnološkimi in ne-tehnološkimi inovacijami. Evropski inovacijski indeks (EII) spremlja razvoj v državah EU na posameznih podpodročjih tega indeksa, ki skupaj opredeljujejo učinkovitost inovacijskih sistemov.

V obdobju 2010–2017 se je inovacijska učinkovitost v Sloveniji izboljševala počasneje kot v EU in ni dohitevala učinkovitosti inovacijskega sistema EU. Največji zaostanki Slovenije v primerjavi s povprečno vrednostjo EU v 2017 na podpodročjih EII so pri financiranju, kjer se stanje še poslabšuje (npr. nizek obseg tveganega kapitala investiranega v podjetja, nizki izdatki javnega sektorja za raziskave in razvoj), in pri učinkih na prodajo, kjer se položaj slabša zlasti glede prodaje inovativnih proizvodov. To je problem zlasti pri številnih malih in srednje velikih podjetjih, ki imajo omejene zmogljivosti tako za pridobivanje finančnih sredstev kot za trženje inovativnih proizvodov in storitev.

⁷ Glej celotno Predhodno oceno FI v Sloveniji, 2015

Graf 3: Skupni inovacijski indeks – gibanje v obdobju 2011-2018

Vir: European Innovation Scoreboard 2019: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_sl

Iz grafa 4 je razvidno, da je skupni inovacijski indeks vseskozi nižji od povprečja EU-28 (v letu 2018 je bil 1,95, povprečje EU pa 2,12), pri čemer pa je od leta 2014 ta razkorak čedalje večji ter se še poslabšuje od leta 2017 dalje. Učinki izvajanja operacije FI 2014–2020 v letu 2018 še niso vidni, saj so se prvi plasmaji do končnih prejemnikov realizirali konec leta 2018 in v letu 2019.

Inovacijska aktivnost podjetij se je v obdobju 2010–2016 zmanjšala v vseh velikostnih razredih podjetij. Delež podjetij, ki so bila pri zadnjem merjenju v obdobju 2014–2016 inovacijsko aktivna, je znašal 40 %. V obdobju 2010–2016 se je inovacijska aktivnost podjetij povečala v polovici držav članic EU, Slovenija pa je bila med tremi, kjer se je najbolj znižala.

Povezanost produktivnosti in konkurenčnost podjetij s potrebnimi investicijami v RRI

Po navedbah UMAR, ki pojasnjuje vrzel v produktivnosti med Slovenijo in povprečjem EU v Poročilu o razvoju 2019, bo gospodarski in socialni razvoj v Sloveniji v prihodnje ključno odvisen od sposobnosti pospešiti rast produktivnosti - zanjo bo treba okrepiti inovacije ter raziskave in razvoj. UMAR v dokumentu Poročilo o razvoju 2019⁸ podaja med drugim naslednje priporočilo razvojnih politik:

Slovenija je bila v preteklih letih relativno uspešna pri reševanju kratkoročnih težav povezanih predvsem s posledicami krize, v prihodnje pa bo treba oblikovati trajnejše ukrepe za izboljšanje dolgoročne vzdržnosti razvoja in kakovosti življenja. Razvojne politike morajo biti prednostno usmerjene med drugim v pospešitev rasti produktivnosti za gospodarski napredek in dvig življenjskega standarda prebivalstva. Ključna je okrepitev dolgoročnih dejavnikov produktivnosti zlasti z (i) vlaganji v raziskave in razvoj, ki bodo omogočala kakovostno raziskovalno delo ter dolgoročnost ukrepov za povečanje inovacij in pospešitev digitalizacije gospodarstva in družbe, (ii) s hitrejšim prilagajanjem izobraževanja in usposabljanja potrebam trga dela in tehnološkim spremembam ter (iii) z okrepitvijo vseživljenjskega učenja.

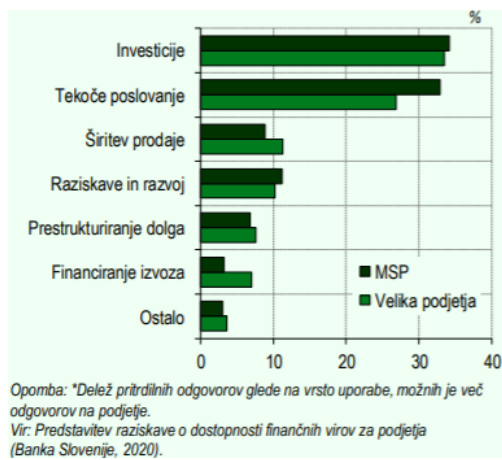
V Poročilu o razvoju 2019 UMAR navaja, da so se v obdobju 2013–2017 izdatki za RRI zmanjšali za okoli 130 mio EUR. Glavni vzrok teh gibanj izvira iz znatnega padanja izdatkov javnega sektorja od leta 2011, z izjemo leta 2017. Delež izdatkov za RRI glede na BDP v Sloveniji od leta 2016 tako zaostaja za povprečjem EU. V poslovnem sektorju, ki sicer največ vlaga v RRI, se izdatki za RRI zmanjšujejo od leta 2014, najbolj v letu 2017 (za 56 mio EUR). Vzrokov za takšna gibanja je več, med njimi UMAR izpostavlja vpliv črpanja evropskih sredstev na obseg in dinamiko vlaganj poslovnega sektorja v raziskave, razvoj in inovacije (RRI), ki se je v novi finančni perspektivi 2014–2020 upočasnilo. V preteklosti so evropska sredstva predstavljala pomembno spodbudo podjetjem za naložbe lastnih sredstev za RRI. UMAR ocenjuje, da zaostanek pri črpanju evropskih sredstev negativno vpliva ne samo na obseg vlaganj v RRI, temveč tudi na sodelovanje med poslovnim in raziskovalnim sektorjem, ki krepi prenos znanja in inovacijsko sposobnost gospodarstva.

⁸ UMAR: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2019/Porocilo_o_razvoju_2019.pdf, april 2019

Naložbe v RRI

Slovenska podjetja investicije in proizvodnjo večinoma še vedno financirajo z lastnimi viri. Navkljub zmanjševanju finančnega vzvoda so podjetja v letu 2019 tudi še vedno povpraševala po vseh zunanjih virih financiranja, vključno po bančnih posojilih.

Graf 4: Nameni uporabe zunanjih virov financiranja*

Naložbe v RRI so ena od glavnih gonilnikov razvoja in dviga konkurenčnosti, še zlasti pa dviga dodane vrednosti na zaposlenega.

Ob upoštevanju, da se neposredna državna intervencija v GERD⁹ znižuje, pri čemer se tudi v novi perspektivi pričakuje nižja ovojnica EKP sredstev, v primerjavi z obdobjem 2014-2020, in s tem med drugim tudi manjša vlaganja v RRI iz tega naslova, bo država cilj povečanja GERD lahko dosegla med drugim tudi z večjo ponudbo ustreznih finančnih instrumentov s primernim multiplikatorjem oz. finančnim vzvodom.

Primanjkuje alternativnih oblik financiranja in finančnih instrumentov nasploh. Dostop do posojil se je v Sloveniji poslabšal bolj kot v EU. V zvezi z uvedbo povratnih sredstev za financiranje RRI je potrebno ugotoviti še naslednje, in sicer:

- povratna sredstva za razliko od nepovratnih delijo tveganja in del tveganj prenašajo na izvajalce RRI,
- delitev in prenos dela tveganja na izvajalce RRI pa povečuje njihovo motivacijo k izvajanju zlasti takšnih RRI projektov, ki bodo ekonomsko upravičeni in bodo povečevali dodano vrednost oziroma produktivnost.

Po podatkih Research&Innovation in EU 2016 se Slovenija po kvaliteti inovacijske infrastrukture uvršča na 20. mesto (od 28 držav članic). Bolj zaskrbljujoče pa je, da se Slovenija na področju učinkovitosti naložb v RRI na lestvici IMD uvršča na skromno 58. mesto (od 61). Vse to dodatno utemljuje potrebo po zamenjavi obstoječih instrumentov za financiranje RRI (zlasti preko davčnih olajšav in nepovratnih sredstev) s primernimi finančnimi instrumenti, ki bodo dopuščali delitev tveganj med vsemi deležniki, hkrati pa pustili izvajalcem RRI dovolj prostora in zmožnosti za nadaljnjo rast in razvoj. Ocenjuje se, da bi takšni primerni finančni instrumenti lahko blagodejno vplivali tudi na povezovanje deležnikov na trgu. Pomembna je ugotovitev, da so prav naložbe v RRI bile tiste, ki so bistveno prispevale k zviševanju produktivnosti.

Ocena tržne vrzeli financiranja prenosa tehnologij v Sloveniji v obdobju 2020-2024

Evropski investicijski sklad (EIF) v svoji analizi tržne vrzeli za Slovenijo na področju prenosa tehnologij,¹⁰ ugotavlja, da imajo države CEE regije¹¹ v primerjavi s svetom, proporcionalno boljše kazalnike osnovnih raziskav in razvoja (npr. izdatki za raziskave in razvoj, izdelava znanstvenih publikacij in člankov glede na BDP) ter slabše kazalnike komercialnega izkoriščanja rezultatov znanstvenih raziskav in razvoja kot je npr. število sklenjenih poslov tveganega kapitala (VC) v primerjavi z BDP¹² ter slabše kazalnike glede sodelovanja med univerzami in industrijo. EIF predvideva, da je razlog v pomanjkanju razpoložljivih resursov v RS za komercializacijo osnovnih raziskav.

EIF je v navedeni analizi ocenil tržno vrzel v Sloveniji na področju prenosa tehnologij, ter po pristopu »od zgoraj navzdol« ocenil tržno vrzel v Sloveniji na področju financiranja oz. investicij tveganega kapitala v podjetja v zgodnji fazi razvoja na 16,7 mio EUR letno oz. 83,7 mio EUR v naslednjih 5 letih ter ob predpostavki, da naložbe v prenos tehnologij predstavljajo

⁹ Bruto domači izdatki za RRI v % od BDP

¹⁰ Slovenia – TT GAP ANALYSIS, EIF, 25. februar 2020

¹¹ CEE – centralna in vzhodna Evropa

¹² EIF uporablja kazalnik naložb tveganega kapitala kot proxy za naložbe v prenos tehnologij, saj je prenos tehnologij del vseh naložb v tvegan kapital v zgodnjih fazah razvoja

1/3 vseh investicij tveganega kapitala v začetne faze razvoja podjetij, ocenjuje da bi bila tržna vrzel investiranja v prenos tehnologij v Sloveniji v naslednjem 5 letnem obdobju 27 mio EUR.

Pri pristopu »od spodaj navzgor« je EIF ocenil tržno vrzel v Sloveniji na podlagi vprašalnika prejetih odgovorov vseh slovenskih raziskovalnih inštitutov, pisarn za prenos tehnologij ter univerz v Ljubljani in Univerze na Primorskem, koliko je ocenjenih potreb po financiranju oz. investicijah v prenos tehnologij v naslednjih 5 letih na podlagi njihovih pričakovanj. Tako je ocenjena tržna vrzel investicij v prenos tehnologij za obdobje 2020-2024 v višini 41,6 mio EUR. EIF ocenjuje, da je eden od razlogov za navedeno tržno vrzel pomanjkanje virov financiranja.

Republika Slovenija oz. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo podpira v sodelovanju s SID banko financiranje RRI preko ukrepov finančnega inženiringa in finančnih instrumentov iz evropskih kohezijskih sredstev.

SID banka je prvo porabo sredstev posojilnega sklada 1 ukrepa finančnega inženiringa za ta namen zaključila že v letu 2019, tako da ni imela več razpoložljivih sredstev za prvo porabo za financiranje RRI, ravno tako pa je v letu 2020 skoraj v celoti porabila razpoložljiva sredstva posojilnega sklada 4 za namen spodbujanja RRI v podjetjih.

Podatki v okviru obstoječih finančnih instrumentov Sklada skladov FI 2014-2020, financiranih v programskem obdobju 2014-2020, kažejo, da tržna vrzel na področju RRI iz Predhodne ocene FI v Sloveniji ostaja oz. se je zaradi epidemije COVID-19 še poglobila. Finančni posredniki s financiranjem RRI projektov, kjer so z EKP sredstvi podprte le naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva, sledijo svojim planom, zastavljenim v letih 2018 in 2019, ugotavljajo pa, da podjetja zaradi epidemije COVID-19 povprašujejo dodatno po financiranju obratnih sredstev v okviru RRI, kot podpori naložbam v opredmetena in neopredmetena sredstva.

Za zagotavljanje podpore v naložbe v RRI in ohranitev delovanja podjetij in izboljšanje likvidnosti podjetij v odzivanju na krizne razmere tudi s financiranjem obratnih sredstev za MSP, kot začasni ukrep, in obratnih sredstev za velika podjetja, povezanih z naložbami le-teh v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, zaradi odprave posledic ekonomske krize epidemije COVID-19 so za hitro realizacijo od možnih finančnih instrumentov najprimernejši finančni instrument posojila za RRI.

Vrzel financiranja s finančnimi instrumenti za naložbeno področje RRI in konkretno za finančni produkt posojil izhaja že iz Predhodne ocene FI v Sloveniji in se je zaradi ekonomskih posledic COVID-19 še poglobila. Iz tega razloga je potrebno naložbeno področje RRI podpreti tudi s posojili za RRI z najmanj 5 mio EUR iz naslova operacije FI COVID-19 za zagotavljanje hitrega odziva na krizne razmere in omenjeno poglobljeno tržno vrzel.

1.4. Ocena tržne vrzeli na področju financiranja MSP

Ocena tržne vrzeli za financiranje MSP– Predhodna ocena FI v Sloveniji

Ocena tržne vrzeli za financiranje MSP je bila ugotovljena že s Predhodno oceno FI v Sloveniji,¹³ za obdobje upravičenosti do 31.12.2023, in še vedno velja. Dodatno se je zaradi epidemije COVID-19 tržna vrzel še poglobila.

Kvantitativna ocena finančne vrzeli na področju mikrofinanciranja¹⁴ se je obravnavala za leto 2015 in vključuje mikrofinanciranje za namene finančne vključenosti ter za obstoječa socialna podjetja. Finančna vrzel je prikazana v tabeli spodaj:

Tabela 2: Potencialna finančna vrzel na področju mikrofinanciranja za mikro podjetja v letu 2015, vključno s finančno vključenostjo in obstoječimi socialnimi podjetji (v mio EUR)

	Finančna vrzel za obstoječa mikro podjetja	Finančna vrzel, vključno s finančno vključenostjo	Finančna vrzel, vključno s finančno vključenostjo in socialnim podjetništvom
Mikrofinanciranje	1.105 – 1.227	1.137 – 1.260	1.138 – 1.260

Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

Skupna finančna vrzel znaša med 1.138-1.260 mio EUR. To potrebo so izrazila predvsem novoustanovljena podjetja in podjetja z 0-1 zaposlenim. To prikazuje, da imajo zelo majhna podjetja trenutno otežen dostop do mikrofinanciranja v državi. Finančna vrzel prav tako kaže na to, da je moč pričakovati, da bo povpraševanje po mikrofinanciranju večje v prihodnosti s strani mikro podjetij, medtem ko bodo imele institucije, ki zagotavljajo mikrofinanciranje, težave pri spopadanju s tem povečanjem povpraševanja. Mikro podjetja po navadi uporabljajo dolgoročno posojila za posodobitev svoje opreme in strojev. Prav tako pa si želijo zagotoviti financiranje v naslednjih nekaj letih posebno za namene financiranja obratnih sredstev.

¹³ Glej celotno Predhodno oceno FI v Sloveniji

¹⁴ Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

Dejanska finančna vrzel financiranja mikro podjetij s posojili je razvidna iz spodnje tabele.

Tabela 3: Dejanska finančna vrzel na področju posojil za mikro podjetja v letu 2015 (v mio EUR)

	Dejanska finančna vrzel
Kratkoročna posojila, bančne prekoračitve in kreditne linije	130 – 144
Srednje in dolgoročna posojila	311 – 344
SKUPAJ	441 – 488

Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

Za leto 2015 skupna dejanska vrzel na področju posojil za mikro podjetja znaša med 441—488 mio EUR. Mogoče je sklepati, da ovire za financiranje mikro podjetij niso povezane le z uspešnostjo mikro podjetij, temveč tudi z drugimi omejitvami, kot npr. pomanjkanjem financiranja pri vzpostavitvi podjetja, strukturo kapitala, ki je lahko prešibka, pomanjkanjem finančnega znanja, pomanjkanjem izkušenj s finančnimi institucijami (kar pogosto vodi v odvratanje od iskanja financiranja) in pomanjkanjem zavarovanj. Prav tako nakazuje zaostritev bančnega kreditiranja, ki izvira iz nove uredbe glede obvladovanja bančnega tveganja (pravila urejena preko Basel II in III), ki lahko vodi v zmanjšanje posojanja glede na dolg in zagotovitev manjših zneskov podjetjem z visokim tveganjem, tj. mikro podjetjem.

Finančne vrzeli za mala in srednje velika podjetja:

Dejanska finančna vrzel na področju posojil v Sloveniji (kratkoročna posojila, prekoračitve in kreditne linije, kot tudi srednje in dolgoročna posojila) je bila v letu 2015 s strani PwC¹⁵ ocenjena na podlagi dejanskega povpraševanja in je predstavljena v spodnji tabeli.

Tabela 4: Dejanska finančna vrzel na področju posojil za MSP v letu 2015 (mio EUR)

	Dejanska finančna vrzel
Kratkoročna posojila, bančne prekoračitve in kreditne linije	599 – 662
Srednje in dolgoročna posojila	885 – 978
SKUPAJ	1.484 – 1.640

Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

Za leto 2015 izračun razkriva možne finančne vrzeli, ki znašajo med 599-662 mio EUR za kratkoročna posojila in med 885-978 mio EUR za dolgoročna posojila. Te vrzeli predstavljajo finančne potrebe MSP, ki so uspešna, vendar se soočajo s težavami pri pridobivanju financiranja. Prav tako nakazujejo pomembnost finančnih instrumentov, oblikovanih za izboljšanje dostopa MSP do dolžniškega financiranja glede na obratna sredstva in naložbene/dolgoročne finančne potrebe. FI predviden za naslavljanje te vrzeli so portfeljske garancije za MSP.

GEM Slovenija 2019 in Slovenski podjetniški observatorij 2019 navajata¹⁶, da je delež MSP v vseh podjetjih v Republiki Sloveniji 99,8 %. 98,8 % od vseh podjetij so mikro in mala podjetja, 93,7 % pa izključno mikro podjetja. Segment mikro in malih podjetij je še posebej ranljiv v kriznih razmerah zaradi šibke finančne moči.

V 2019 je finančna vrzel pozitivna za vsa podjetja, kar pomeni, da so potrebe po zunanjih virih večje od dostopnosti zunanjih virov. V 2019 so se neto potrebe po zunanjih virih financiranja povečale, na drugi strani pa so podjetja ocenila, da se je dostopnost do finančnih virov poslabšala, zato se je finančna vrzel povečala¹⁷.

¹⁵ Vir: Predhodna ocena FI v Sloveniji, 2015

¹⁶ Vir: <https://ipmmp.um.si/globalni-podjetniski-monitor/gem-slovenija-monografije/>

¹⁷ Vir: Raziskava dostopnosti finančnih virov za podjetja 2019, Banka Slovenije, marec 2020

- a) Presežek povpraševanja po EKP sredstvih nad ponudbo posameznih tranš EKP sredstev, na naložbenem področju MSP, ugotovljen preko finančnih posrednikov

Tabela 5: Pregled podatkov o prejetih vlogah – »P7- Mikrokrediti 2019« - prvo odpiranje –17.01.2019

Zap. št.	PREGLEDNICA 1: Pregled podatkov o vlogah	v EUR
1	Znesek razpisanih kreditov	12.000.000,00
2	Število prispelih vlog	878
3	Število popolnih in ustreznih vlog	809
4	Zaprošena vrednost projektov popolnih in ustreznih vlog	28.660.557,59
5	Znesek zaprošenih kreditov popolnih in ustreznih vlog	20.087.607,53
6	Število odobrenih vlog	482
7	Vrednost projektov odobrenih vlog	17.161.839,47
8	Znesek odobrenih kreditov	11.998.607,53
9	Ostanek razpisanih kreditov po prvem odpiranju	1.392,47

Vir: Sklad skladov FI 2014-2020

Tabela 6: Pregled podatkov o prejetih vlogah – P7-2 - Mikrokrediti 2019 - prvo odpiranje –15.4.2019

Zap. št.	PREGLEDNICA 1: Pregled podatkov o vlogah	v EUR
1	Znesek razpisanih kreditov	18.000.000,00
2	Število prispelih vlog	1046
3	Število popolnih in ustreznih vlog	975
4	Vrednost projektov popolnih in ustreznih vlog	33.799.928,00
5	Znesek zaprošenih kreditov popolnih in ustreznih vlog	24.091.428,00
6	Število odobrenih vlog	725
7	Vrednost projektov odobrenih vlog	25.066.967,00
8	Znesek odobrenih kreditov	17.985.000,00
9	Ostanek razpisanih kreditov po prvem odpiranju	15.000,00

Vir: Sklad skladov FI 2014-2020

V januarju in februarju 2020 sta Slovenski podjetniški sklad in Primorska hranilnica Vipava ponudila EKP sredstva iz 2. tranše Sklada skladov FI 2014-2020 v obliki mikroposojil. Pri tem je bilo povpraševanje po mikroposojilih pri Slovenskem podjetniškem skladu trikrat večje od razpoložljivih sredstev (ponujenih mikroposojil v skupnem znesku 10 mio EUR sredstev, povpraševanje po 30 mio EUR mikroposojil). Prejetih je bilo 1.356 vlog, zaradi omejenih EKP sredstev pa so bile odobrene 403 vloge (do porabe sredstev). Tudi Primorska hranilnica Vipava je v januarju prejela več kot 360 vlog, zaradi omejenih EKP sredstev pa je bilo odobrenih 88 vlog, pri tem je bila podana ocena, da bi lahko dodatno plasirali do 10 mio EUR, v kolikor bi imeli na razpolago EKP sredstva. Skupaj je bilo torej za 30 mio EUR vlog za mikroposojila oziroma povpraševanja presežnega.

Kontinuiran presežek povpraševanj nad ponudbo posojil na naložbenem področju MSP nakazuje na še vedno velik obstoj tržne vrzeli na tem področju, kljub obstoječim razpoložljivim EKP sredstvom in drugim interventnim ukrepom države. Obstoj visokih vrednosti tržnih vrzeli tik pred pričetkom krize COVID 19, potrjuje tudi Predhodna ocena vrzeli za finančne instrumente za MSP pripravljena s strani EK oz. EIB¹⁸. Za Slovenijo je tako ugotovljena vrzel dolžniškega financiranja MSP (za leto 2018) na nivoju 2,5%GDP oz. v vrednosti EUR 1,137mrd.

¹⁸ Gap analysis for small and medium-sized enterprises financing in the European Union in objavljena v maju 2020, dostopna na <https://www.fi-compass.eu/publication/factsheets/gap-analysis-small-and-medium-sized-enterprises-financing-european-union>.

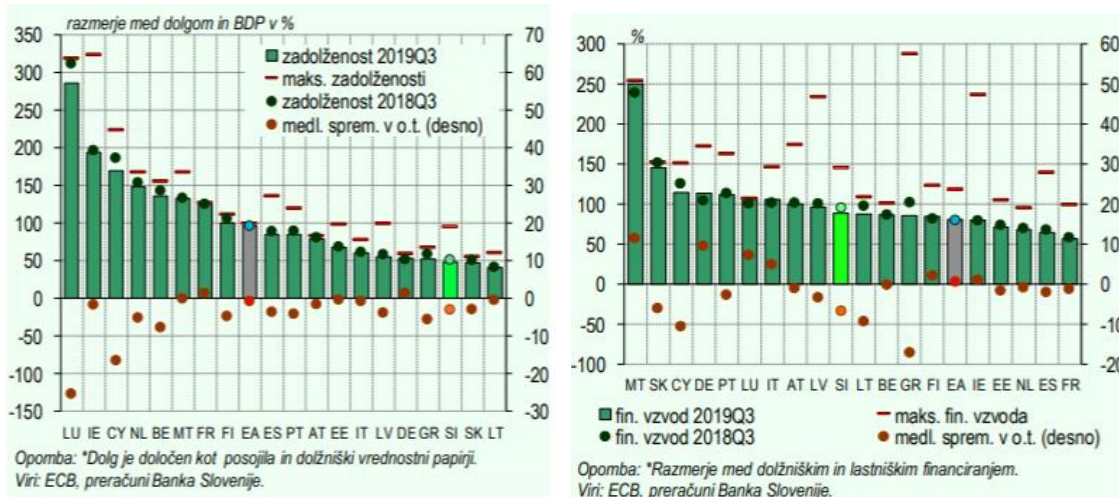
COVID-19 kriza pa je dodatno pomembno povečala potrebe po likvidnostnem financiranju mikro, malih in srednje velikih podjetij, kar tržno vrzel še povečuje. Iz tega razloga je potrebno naložbeno področje MSP podpreti z mikroposojili za MSP z najmanj 60 mio EUR za zagotavljanje hitrega odziva na krizne razmere in poglobljeno tržno vrzel.

1.5 Dostop do financiranja MSP v Republiki Sloveniji

Položaj podjetij v RS v predkriznem obdobju – leto 2018 in 2019

Slovenska podjetja investicije in proizvodnjo večinoma še vedno financirajo z lastnimi viri. Zato se zadolženost podjetij, merjena kot delež BDP, še naprej znižuje in je v tretjem četrtletju 2019 znašala 48 %, kar je za okoli 50 odstotnih točk manj od povprečja v evrskem območju. Zadolženost slovenskih podjetij je med najnižjimi med evropskimi državami.

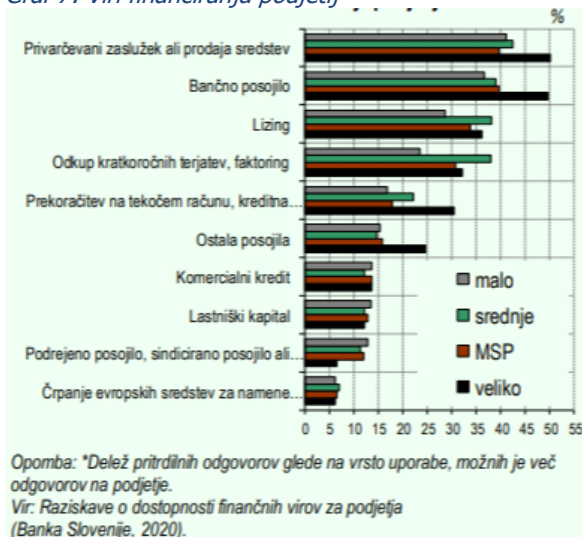
Graf 5: Mednarodna primerjava zadolženosti podjetij Graf 6: Primerjava finančnega vzvoda podjetij* med državami

Ob sicer nekoliko zmanjšanem povpraševanju po bančnih posojilih v primerjavi z leti prej, je ostala medletna rast posojil nefinančnim družbam v letu 2019 relativno zmerna in je bila decembra 4,8 %. Med najpomembnejše omejitvene dejavnike, ki vplivajo na zunanje financiranje in so se v letu 2019 nekoliko poslabšali, so podjetja po raziskavi Banke Slovenije o dostopnosti finančnih virov uvrstila splošno gospodarsko stanje, poslovne rezultate in pripravljenost bank za odobritev posojila. Prav tako so podjetja (MSP in velika podjetja) pogoje bančnega financiranja podjetja v letu 2019 ocenila nekoliko slabše kot v 2018. Predvsem MSP so poročala, da so se povečali drugi stroški financiranja in poroštvene zahteve, hkrati pa se je zmanjšala razpoložljiva zapadlost posojil.

MSP opažajo tudi, da se je v letu 2019 znižala obrestna mera, povečala pa se je razpoložljiva velikost posojila, vendar je o tem poročalo manjše število podjetij kot v letu 2018. Struktura financiranja se med malimi in srednjimi podjetji ne razlikuje bistveno, se pa velika podjetja v primerjavi z MSP nekoliko bolj zanašajo na zadržani dobiček in posojila. Iz zadnje raziskave o dostopnosti finančnih virov za podjetja je razvidno, da podjetja med pomembnejše vire financiranja še vedno uvrščajo tudi bančna posojila in lizinske posle, v manjši meri pa naj bi se – ne glede na velikost – financirala iz lastniškega kapitala, faktoringa in prekoračitev na tekočih računih ter z negativnimi stanji na kreditnih linijah oziroma karticah. Med manj pomembne vire financiranja podjetja v raziskavi uvrščajo še komercialna posojila in druge oblike financiranja.

Graf 7: Viri financiranja podjetij*

Iz raziskave Banke Slovenije o dostopnosti virov za podjetja je razvidno, da je delež pritrdilnih odgovorov s strani MSP, ki so v letu 2019 zaprosila za zunanje financiranje, največje pri investicijah (34 %) in tekočem poslovanju (32 %). S podobnimi deleži pritrdilnih odgovorov razpolagajo tudi velika podjetja (34 % oziroma 27 %). MSP in velika podjetja preostanek pridobljenih sredstev v večjem obsegu namenjajo še raziskavam in razvoju (10%) ter širjenju prodaje, čeprav se je delež teh pritrdilnih odgovorov v primerjavi z raziskavo iz leta prej nekoliko zmanjšal.

Graf 8: Nameni uporabe zunanjih virov financiranja*

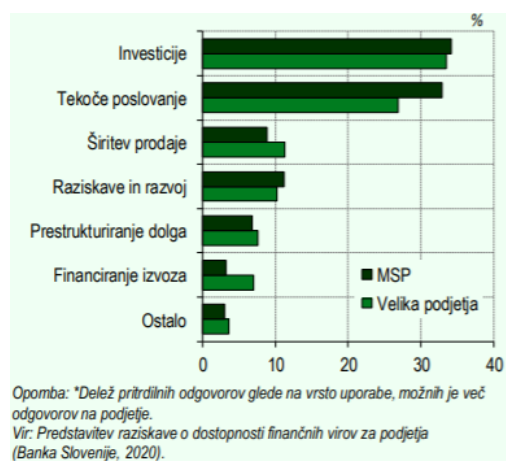

Tabela 7: Razlogi podjetij, da niso zaprosili za zunanje financiranje

(v %)	Veliko			MSP		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
NISO zaprosili za zunanje vire financiranja	34	51	38	47	54	52
Razlog, da niste zaprosili za zunanje financiranje?						
Imamo dovolj notranjih virov (privarčevani zasluzek, prodana sredstva)	71	84	98	66	74	64
Investicijski projekt je bil odložen	0	3	0	5	5	6
Postopek za odobritev zunanjega financiranja preveč kompleksen	0	0	0	2	1	4
Stroški financiranja so previsoki	0	2	0	2	2	2
Zahteve bank po zavarovanju posojila so bile nesprejemljive	8	0	0	4	3	7
Zaradi možne zavrnitve prošnje za zunanje financiranje	7	0	0	5	4	3
Ostalo	15	12	2	15	11	14

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki niso zaprosila za zunanje financiranje.

V 2019, glede na 2018, se je zmanjšalo število predvsem velikih podjetij, ki ne zaprosijo za zunanje vire financiranja. Tista podjetja, ki pa ne zaprosijo za zunanje financiranje, pa za glavni razlog navajajo, da imajo dovolj notranjih virov (98 % velikih podjetij in 64 % MSP). Drug razlog, omejitve zunanjega financiranja (glej razloge naštetih med modrima črtama v tabeli) je v 2019 izbralo 12 % MSP (za 6 odstotnih točk več kot v 2018), medtem ko ti razlogi za velika podjetja niso relevantni. V 2019 so podjetja še vedno pozitivno ocenjevala neto dostopnost do vseh virov financiranja, vendar precej manj pozitivno, kot leto pred tem. Neto dostopnost v 2019, glede na 2018, se je najbolj znižala za oba bančna vira za obe vrsti podjetij (okoli 15 odstotnih točk), sledi znižanje za lizing (9 odstotnih točk), komercialna posojila in odkup kratkoročnih terjatev ali faktoring. Neto dostopnost do preostalih virov financiranja je enaka za oba tipa podjetij.

COVID-19 krizne razmere so zaostriale dostopanje podjetij do bančnih virov financiranja. Ukrepi finančnih instrumentov, namenjenih za odpravo posledic epidemije COVID-19 bodo tako podjetjem olajšali dostop do financiranja.

2. Cilji in ocena dodane vrednosti finančnih instrumentov, ki se jim nameni podpora iz skladov ESI za odziv proti COVID-19, skladnosti z drugimi oblikami javnih intervencij na istem trgu, morebitne posledice za državno pomoč, sorazmernosti predvidene intervencije in ukrepov za čim manjše izkrivljanje trga

Za preprečitev hujše gospodarske škode in ohranitev finančne stabilnosti v Republiki Sloveniji v zvezi s posledicami razglasitve epidemije na območju Republike Slovenije je bil sprejet Zakon o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev (ZIUOPOK)¹⁹ ter Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP),²⁰ EU pa je sprejela tudi posebne ukrepe za zagotovitev izredne prožnosti pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov v odziv na izbruh epidemije COVID-19²¹.

Na 13. seji Vlade RS dne 21.4.2020 pa je bila potrjena sprememba zakona, ki širi pomoč prebivalstvu in gospodarstvu še za okoli 300.000 subjektov ter sprejet predlog Zakona o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (ZDLGPE), ki zagotavlja likvidnost slovenskega gospodarstva za izhod iz krize. Namen zakona je zagotovitev državnih poroštev za posojila podjetij.

Na temelju usmeritev na nivoju institucij EU, spremenjenih aktov na nivoju EU, sprejetih odločitev na nivoju Državnega zbora RS in Vlade RS ter na podlagi smernic za naprej je bila sprejeta sprememba Operativnega programa 2014-2020 za omilitev posledic virusa COVID-19 za državljane ter gospodarstvo.²² Pri tem se sledi spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah, ki razširja upravičenost financiranja Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) za kritje naložb, "potrebni za spodbujanje zmogljivosti za odzivanje na krizne razmere v zdravstvenih storitvah" ter da so od 1. februarja 2020 vsi izdatki za boj proti epidemiji COVID-19 upravičeni do financiranja iz strukturnih skladov.

Operacionalizacija spremembe Operativnega programa, na prednostni osi 1 (naložbeno področje RRI) širi ukrepe raziskav, razvoja in uporabe inovativnih rešitev, ki jih izvajajo predvsem raziskovalne organizacije, univerze in visokošolski zavodi, ki jim je namenjena podpora tudi na:

- naložbe za pomoč znanstveno-raziskovalnim projektom za boj z epidemijo COVID-19 ter naložbe za opremo, ostale proizvode in storitve, potrebne za spodbujanje in vzpostavitev dodatnih zmogljivosti za odzivanje na krizne razmere v zdravstvenih storitvah,
- podpora drugim potrebam, ki so na področju zdravstva nastale zaradi trenutne krize oz. epidemije COVID-19,

kadar gre na prednostni naložbi za opredeljeno sodelovanje podjetij v inovativnih ali raziskovalno razvojnih projektih, pa lahko ukrepi zajemajo tudi naložbe za ohranitev delovanja podjetij in izboljšanja likvidnosti v odzivanju na krizne razmere. Pri tem je dodano pojasnilo, da lahko ESRR podpira tudi financiranje obratnih sredstev v MSP, kadar je to potrebno za učinkovit odziv na javnozdravstveno in ekonomsko krizo (ob smiselnem upoštevanju spremembe Uredbe (EU) št. 1301/2013).

Operacionalizacija spremembe Operativnega programa, na prednostni osi 3 (naložbeno področje MSP) pa jasneje izpostavi ukrepe podpore MSP in inovativnosti v MSP, ki jim je namenjena podpora na način, da ta lahko zajema tudi naložbe za ohranitev delovanja podjetij in izboljšanja likvidnosti podjetij v odzivanju na krizne razmere. Pri tem je dodano pojasnilo, da lahko ESRR podpira tudi financiranje obratnih sredstev v MSP, kadar je to potrebno za učinkovit odziv na javnozdravstveno in ekonomsko krizo (ob smiselnem upoštevanju spremembe Uredbe (EU) št. 1301/2013).

Na podlagi zgoraj navedenega, predstavljajo ukrepi predlagani z naložbeno strategijo za Sklad skladov COVID-19 v obliki razširjenih namenov financiranja preko finančnih instrumentov EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19 ter EKP Posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19, operacionalizacijo sprememb Operativnega programa, in njihovo komplementarnost z že do sedaj sprejetimi, zgoraj navedenimi interventnimi ukrepi Vlade RS in ne ukrepe, ki bi na kakršen koli način predstavljali konkurenco tem ukrepom Vlade RS.

¹⁹ Uradni list RS, št. [36/20](#) in [49/20](#)

²⁰ Uradni list RS, št. [49/20](#) in [61/20](#)

²¹ Uredba CRII ter Uredba CRII+

²² Operativni program za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014-2020, 4. sprememba, 5.0, potrjena s strani Evropske komisije 19. 6. 2020

S strategijo predlagani finančni instrumenti, ki zasledujejo med drugim tudi cilje uredb CRII in CRII+, so komplementarni (in ne konkurirajo) do sedaj sprejetim interventnim ukrepom Vlade RS v pomoč gospodarstvu. Komplementarnost se kaže iz več zornih kotov. Prvič, gre za instrument ugodnega posojila in ne ene od oblik subvencij ali zgolj za garancijo za posojilo, kar so bili do sedaj prevladujoče karakteristike ukrepov v pomoč gospodarstvu. Drugič, gre za porabo EKP sredstev in s tem za instrument, katerega izvrševanje ob zagotavljanju vzvoda s strani neproračunskih uporabnikov ne povečuje javnega dolga, ampak zgolj povečuje možnosti za čim večjo realizacijo črpanj EKP sredstev, ki so državi na razpolago. Tretjič, se komplementarnost izkazuje tudi z vidika uporabe shem državne pomoči oziroma porabe kvote, ki je posameznemu podjetju na razpolago znotraj EU Začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (v nadaljevanju samo Začasni okvir). Predlagani finančni instrumenti bodo namreč omogočali alternativno uporabo različnih shem oziroma pravil o državni pomoči. Primarno je načrtovana uporaba posebne sheme državne pomoči na podlagi točke 3.1. in/ali točke 3.3. Začasnega okvirja. V vsakem primeru pa bodo instrumenti vsekoli imeli na razpolago tudi uporabo že priglašene sheme de minimis.

Ocena dodane vrednosti FI EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19 in EKP Posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19 ter skladnost z drugimi oblikami javnih intervencij ter ocena sorazmernosti ukrepov, da se zagotovi čim manjše izkrivljanje trga, je bila podana že v okviru Predhodne ocene FI v Sloveniji v letu 2015. Ker FI EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19 in EKP Posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19 v okviru Sklada skladov COVID-19 zasledujeta iste tematske cilje (TC1 oz. TC3) v okviru istega OP za isto obdobje upravičenosti, temelji ocena dodane vrednosti teh finančnih instrumentov za te namene ter za njihovo skladnost z drugimi oblikami javnih intervencij ter za oceno sorazmernosti ukrepov za čim manjše izkrivljanje trga, na Predhodni oceni FI v Sloveniji iz leta 2015.

Ocena dodane vrednosti finančnih instrumentov kot odziv na epidemijo COVID-19, ki se jim nameni podpora iz sklada ESRR, njihova skladnost z drugimi oblikami javnih intervencij na istem trgu, njihove morebitne posledice za državno pomoč, sorazmernosti predvidene intervencije in ukrepov, da se zagotovi čim manjše izkrivljanje trga, temelji tudi na dokumentu »Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European central bank, the European Investment bank and the EUROGroup - Coordinated economic response to the COVID-19 Outbreak COM(2020) 112 final«, z dne 13.3.2020, Pomladanski gospodarski napovedi Komisije za leto 2020, Ocenil gospodarskih razmer UMAR, Consensus Economics Inc., April 2020, Analizi učinkov COVID-19 na slovensko gospodarstvo; Analiza strokovnih služb Banke Slovenije, marec 2020, Poročilu o razvoju 2019 UMAR, Slovenia – TT GAP ANALYSIS, EIF, 25. februar 2020, <https://ipmmp.um.si/globalni-podjetniski-monitor/gem-slovenija-monografije>, Raziskavi dostopnosti finančnih virov za podjetja 2019, Banka Slovenije, marec 2020 in na navedbah v naložbeni strategiji.

3. Naložbena strategija

Predlagani ukrepi v okviru Sklada skladov COVID-19 so razdeljeni na dva podsklada, in sicer na podsklad za financiranje MSP COVID-19 (naložbeno področje MSP) in podsklad za financiranje RRI COVID-19 (naložbeno področje RRI).

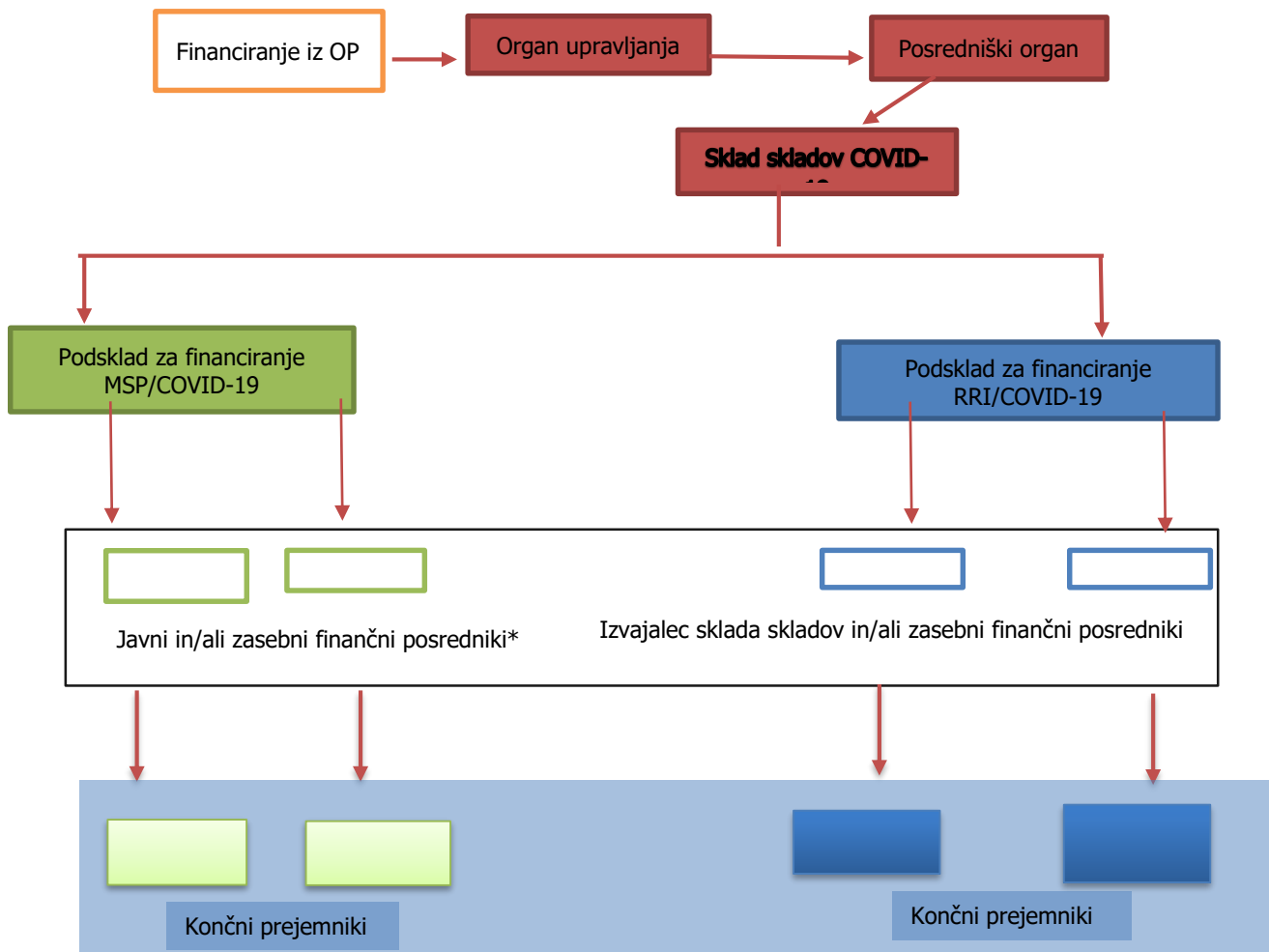
Za zagotavljanje dodatnih sredstev z namenom zmanjšanja negativnih učinkov COVID krize se bodo na naložbenem področju/podskladu »Financiranje RRI/COVID-19« s finančnim instrumentom EKP Posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19, zasledovali cilji OP EKP TC1 – krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij in dodatno tudi cilji uredb CRII in CRII+ - spodbujanje naložb v proizvode oziroma v proizvodnjo proizvodov in v storitve, ki so potrebne za krepitev zmogljivosti za odzivanje zdravstvenih storitev na epidemijo COVID-19 ter financiranje upravičenih stroškov za obratna sredstva v MSP²³ za zagotovitev učinkovitega odziva na zdravstveno krizo in epidemijo COVID-19; predvidena so posojila za RRI; višina EKP sredstev razpoložljiva za to naložbeno področje je 5 mio €.

Za zagotavljanje dodatnih sredstev z namenom zmanjšanja negativnih učinkov COVID krize se bodo na naložbenem področju/podskladu »Financiranje MSP/COVID-19« s finančnim instrumentom EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19 zasledovali cilji OP EKP TC3 – Povečanje konkurenčnosti MSP ter dodatno tudi cilji uredb CRII in CRII+ - financiranje upravičenih stroškov za obratna sredstva v MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo in epidemijo COVID-19; predvidena so mikroposojila; višina EKP sredstev razpoložljiva za to naložbeno področje, je 60 mio €.

Sredstva OP EKP se razporedijo v sklad skladov COVID-19 in v okviru tega, podpora ustrezno, v podskladaod tam pa se bodo z izvajanjem finančnih instrumentov preko izvajalcev finančnih instrumentov vlagala na naložbena področja, ki zasledujejo zgoraj navedene cilje, in sicer do končnih prejemnikov, kot prikazuje Slika 1 spodaj.

²³ Upravičeni stroški za obratna sredstva pomenijo upravičene stroške za obratna sredstva v najširšem pomenu, pri čemer so upravičeni stroški za obratna sredstva natančneje določeni v posebnih pogojih posameznega finančnega instrumenta in so v skladu z NUS

Slika 1: Shematski prikaz toka upravljanja COVID-19 FI

*finančni posredniki in izvajalec sklada skladov nastopajo v funkciji izvajalcev finančnih instrumentov ter zagotavljajo dodatna lastna sredstva za doseganje finančnega vzvoda

3.1. Podsklad za financiranje RRI/COVID-19

Tabela 8: Opredelitev finančnega instrumenta »EKP posojila za RRI 2 (2014-2020)/COVID-19«

Način izvajanja FI	FI se izvaja preko posojil končnim prejemnikom s porazdelitvijo tveganja.
Izvajalci FI	Finančni instrument bo izvajal izvajalec Sklada skladov COVID-19. Izvajalec finančnega instrumenta mora biti pri tem izbran skladno s pravili o javnem naročanju, kar vključuje izbor izvajalcev v okviru doktrine notranjega izvajalca oziroma skladno z 28. členom ZJN-3.
Splošni in posebni cilji FI	Splošni cilji finančnega instrumenta so: – Financiranje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje, zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanja tehnologij za splošno rabo, financiranje naložb v proizvode oziroma v proizvodnjo proizvodov in v storitev, ki so potrebne za krepitev zmogljivosti za ohranitev delovanja podjetij za odzivanje na krizo COVID-19, pri čemer je pri velikih podjetjih obratna sredstva mogoče financirati le, če so v zvezi z naložbenim RRI projektom;

	<ul style="list-style-type: none"> – Zagotavljanje likvidnosti oz. financiranje obratnih sredstev za končne prejemnike, ki so MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo COVID-19, upošteva cilje uredbe CRII in CRII+; – Podpora za MSP ter velika podjetja z inovativnim projektom; – Zagotavljanje delitve tveganja s finančnimi posredniki; – Dopolnitev obstoječega financiranja, ki je namenjeno inovacijam (ob prepovedi dvojnega financiranja); – Zmanjšanje specifičnih težav končnih prejemnikov pri dostopanju oz. pridobivanju virov financiranja. 					
Ciljni kazalniki uspešnosti na ravni OP EKP 2014-2020	Prednostna naložba	Finančni instrument	Vrsta kazalnika		Kazalnik	Vrednost kazalnika
	1.2 RRI	Posojila/Covid-19	Kazalnik učinka	CO01	Število podprtih podjetij	2 podjetji/1 mio EUR
		Posojila/Covid-19	Kazalnik učinka	CO03	Število podprtih podjetij, ki prejmejo podporo, ki niso nepovratna sredstva	2 podjetji/1 mio EUR
Po potrebi se s sporazumom o financiranju določijo še dodatni kazalniki oz. podkazalniki, namenjeni spremljanju operacije FI COVID-19, v skladu s smernicami EK.						
Pričakovani učinek finančnega vzvoda	Finančna sredstva za finančni instrument »EKP Posojila za RRI (2014-2020)/COVID-19« se bodo zagotavljala s kombiniranjem sredstev EKP in sredstev finančnih posrednikov (izvajalcev FP), na način, da bo dosežen učinek finančnega vzvoda 1,5.					
Razpoložljiva sredstva ESI skladov	5 mio EUR					
Ročnost posojila	Minimalna ročnost posojila: 3 leta. Maksimalna ročnost posojila: 9 let oziroma 8 let v kolikor se posojilo COVID-19 daje na podlagi sheme državne pomoči SA.57724(2020/N) po točki 3.1. ali po 3.3. začasnega okvirja državnih pomoči.					
Višina posojila	Najmanj 10.000 EUR. Največ 2.500.000 EUR, oziroma manj, če manjši prag postavlja uporabljena shema državne/de minimis pomoči oziroma razpoložljiva EKP sredstva.					
Končni prejemniki	EKP posojila za RRI/COVID-19 so namenjena start-up podjetjem, MSP-jem ter velikim podjetjem. Podjetje ne sme biti »podjetje v težavah«; pri čemer se podjetja, ki prejmejo podporo v skladu z Začasnim okvirom ali Uredbo de minimis, za namene te točke ne obravnavajo kot podjetja v težavah. Podjetje ne sme delovati v »izključenem sektorju«.					
Delitev razpoložljivih sredstev ²⁴	Za EKP posojila za RRI/COVID-19 je namenjenih 5 mio EUR bruto : 45,1% - za vzhodno regijo, 2,25 mio EUR sredstev EKP ter; 54,9% - za zahodno regijo, 2,75 mio EUR sredstev EKP,					
Predvidene koristi za končne prejemnike	Predvidene so daljše ročnosti, nizka obrestna mera, dolgi moratoriji, manj zavarovanj in/ali slabša kakovost zavarovanj.					

3.2. Podsklad za financiranje MSP/COVID-19

Tabela 9: Opredelitev finančnega instrumenta »EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19«

Način izvajanja FI	OP EKP izvajalcu FI zagotovi financiranje za oblikovanje portfelja na novo odobrenih mikroposojil MSP ter hkrati kritje prve izgube primarno iz EKP sredstev (first loss).
Izvajalci FI	Finančni instrument lahko izvajajo finančni posredniki. Izvajalec finančnega instrumenta mora biti pri tem izbran skladno s pravili o javnem naročanju, kar vključuje izbor izvajalcev v okviru doktrine notranjega izvajalca oziroma skladno z 28. členom ZJN-3.

²⁴ Razpoložljiva sredstva do končnih prejemnikov bodo zmanjšana za dogovorjeno provizijo upravljalca sklada skladov v skladu z določbami relevantnega sporazuma o financiranju.

Splošni in posebni cilji FI	<p>Splošni cilji finančnega instrumenta so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Financiranje naložb in obratnih sredstev oziroma likvidnosti MSP, pri čemer je v času začasnega ukrepa takšno financiranje namenjeno zagotavljanju učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo COVID-19, upošteva cilje uredbe CRII in CRII+; - Zmanjšanje specifičnih težav končnih prejemnikov pri dostopanju oz. pridobivanju virov financiranja. - Zagotavljanje delitve tveganja s finančnimi posredniki. <p>Posebni cilj FI je financiranje upravičenih stroškov za obratni kapital v MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo COVID-19.</p>																						
Ciljni kazalniki uspešnosti na ravni OP EKP 2014-2020	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Prednostna naložba</th> <th>Finančni instrument</th> <th>Vrsta kazalnika</th> <th></th> <th>Kazalnik</th> <th>Vrednost kazalnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3.1 MSP</td> <td>Mikroposojila</td> <td>Kazalnik učinka</td> <td>CO01</td> <td>Število podprtih podjetij</td> <td>20 MSP/1 mio EUR</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mikroposojila</td> <td>Kazalnik učinka</td> <td>CO03</td> <td>Število podprtih podjetij, ki prejmejo podporo, ki niso nepovratna sredstva</td> <td>20 MSP/1 mio EUR</td> </tr> </tbody> </table>	Prednostna naložba	Finančni instrument	Vrsta kazalnika		Kazalnik	Vrednost kazalnika	3.1 MSP	Mikroposojila	Kazalnik učinka	CO01	Število podprtih podjetij	20 MSP/1 mio EUR		Mikroposojila	Kazalnik učinka	CO03	Število podprtih podjetij, ki prejmejo podporo, ki niso nepovratna sredstva	20 MSP/1 mio EUR				
Prednostna naložba	Finančni instrument	Vrsta kazalnika		Kazalnik	Vrednost kazalnika																		
3.1 MSP	Mikroposojila	Kazalnik učinka	CO01	Število podprtih podjetij	20 MSP/1 mio EUR																		
	Mikroposojila	Kazalnik učinka	CO03	Število podprtih podjetij, ki prejmejo podporo, ki niso nepovratna sredstva	20 MSP/1 mio EUR																		
<p>Po potrebi se s sporazumom o financiranju določijo še dodatni kazalniki oz. podkazalniki, namenjeni spremljanju operacije FI COVID-19, v skladu s smernicami EK.</p>																							
Pričakovani učinek finančnega vzvoda	<p>Finančna sredstva za finančni instrument »EKP Mikroposojila za MSP« se bodo zagotavljala s kombiniranjem sredstev EKP in sredstev finančnih posrednikov (izvajalcev FP), na način, da bo dosežen učinek finančnega vzvoda 1,5.</p>																						
Razpoložljiva sredstva ESI skladov	<p>60 mio EUR</p>																						
Ročnost posojila	<p>2 – 5 let</p>																						
Višina posojila	<p>5.000 – 25.000 EUR</p>																						
Končni prejemniki	<p>Mikrofinanciranje lahko pridobijo MSP, ki so organizirana kot gospodarske družbe, zadrage z omejeno odgovornostjo, samostojni podjetniki in gospodarske družbe ali zadrage z omejeno odgovornostjo s statusom socialnega podjetja v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu.</p> <p>Podjetje ne sme biti »podjetje v težavah«; pri čemer se podjetja, ki prejemajo podporo v skladu z Začasnim okvirom ali Uredbo de minimis, za namene te točke ne obravnavajo kot podjetja v težavah. Podjetje ne sme delovati v »izključenem sektorju«.</p>																						
Delitev razpoložljivih sredstev ²⁵	<p>Za posojila je namenjenih 60 mio EUR bruto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45,1% - za vzhodno regijo, 27,06 mio EUR sredstev EKP ter; - 54,9% - za zahodno regijo, 32,94 mio EUR sredstev EKP. 																						
Predvidene koristi za končne prejemnike	<p>Predvidene so nizke obrestne mere, možnost dolgih moratorijev in manj zavarovanj.</p>																						

4. Specifikacija pričakovanih rezultatov in načina doseganja ciljev

Pričakovani rezultat je zagotovitev zadostne likvidnosti podjetjem za reševanje kratkoročnih finančnih težav, povezanih s krizo zaradi epidemije COVID-19, za kritje npr. obratnih sredstev v malih in srednjih podjetjih za odpravo izgub zaradi krize, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti sektorjem, ki so še posebej prizadeti.

Kot navedeno v točki 3.1 in 3.2 se kot kazalnik učinka uporablja število podprtih podjetij ter po potrebi še dodatni kazalniki oz. podkazalniki, namenjeni spremljanju operacije FI COVID-19, v skladu s smernicami EK.

²⁵ Razpoložljiva sredstva do končnih prejemnikov bodo zmanjšana za dogovorjeno provizijo upravljalca sklada skladov v skladu z določbami relevantnega sporazuma o financiranju.

5. Posodobitev predhodne analize

Predhodna ocena tržne vrzeli se po potrebi pregleda in posodobi (v skladu s členom 37(2),(g) Uredbe 1303/2013) med izvajanjem katerega koli finančnega instrumenta COVID-19 FI, ki se izvaja na podlagi te ocene, v kolikor v fazi izvajanja, upošteva uredbe CRII in CRII+, organ upravljanja meni, da predhodna ocena ne ustreza več popolnoma tržnim pogojem, ki obstajajo v času izvajanja. Upravljalca sklada lahko za potrebe ocene ustreznosti tržne vrzeli glede na tržne pogoje izvede tudi raziskavo trga, študijo izvedljivosti oziroma testiranje trga in o tem seznani organ upravljanja. Organ upravljanja prejeto informacijo ustrezno ovrednoti.